

Raport de evaluare a impactului	
Denumirea proiectului:	„Construcția apeductului magistral Leova - Hănășenii Noi-Filipeni - Romanovca”.
Codul proiectului:	
Data evaluării:	17.09.2015
Regiunea de Dezvoltare:	Regiunea de dezvoltare Sud
Apelul de propuneri de proiecte:	Apelul II (2012)
Prioritatea:	Prioritatea 1: Reabilitarea infrastructurii fizice Măsura 1.1: Reabilitarea și construcția rețelelor de apă, canalizare și a stațiilor de epurare.
Solicitantul:	Consiliul Raional Leova
Beneficiari:	7840 locuitori din 1542 gospodării țărănești, 54 agenți economici, circa 30 instituții de menire socială.
Bugetul total al proiectului:	7371,82 mii lei inclusiv 1796,05 mii lei alocația Ambasadei Republicii Polone
Suma alocată din FNDR (MDL):	5 575,77 mii lei
Contribuția Solicitantului (MDL):	-
Alte surse (MDL):	1796,05 mii lei alocați din partea Ambasadei Republicii Polone
Raportor (-i):	Evtodienco Violeta - șef Secție statistica regională, Direcția generală dezvoltare regională, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor Rotari Rodica - specialist principal, Secție statistica regională, Direcția generală dezvoltare regională, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor Victoria Ostap - specialist principal, Secție statistica regională, Direcția generală dezvoltare regională, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor Vasile Brașovschi - consultant Național în Monitorizarea bazată pe rezultate și Evaluare, Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ)
Supervizor:	Bînzaru Valerian - șef Direcție generală dezvoltare regională, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor
Criteriile de evaluare	Analiza performanței
1. Relevanța	
Coresponderea obiectivului general și scopurilor specifice ale proiectului prevederilor	Proiectul se încadrează în Prioritatea 1 – „Reabilitarea infrastructurii fizice”, măsura 1.1 „Reabilitarea și construcția rețelelor de apă, de canalizare și a stațiilor de epurare a apei” a

<p>strategice, stipulate în documentele de politici ce țin de dezvoltarea regională / locală (spre exemplu: SNDR, SDR, Strategia de Dezvoltare social-economică a localității / raionului, planurilor de acțiuni, etc.)?</p>	<p>Strategiei de dezvoltare regională Sud.</p> <p>Sursa: https://www.scribd.com/doc/113197240/Strategia-de-Dezvoltare-Regional%C4%83-Sud-revizuit%C4%83</p> <p>La momentul depunerii cererii de finanțare în Strategia de Dezvoltare Regională aprobată prin decizia Consiliului Regional pentru dezvoltare Sud nr. 4 din 24 martie 2010, ce se referă la alimentarea cu apă și canalizare, sunt menționate neajunsurile și problemele principale în domeniul aprovizionării cu apă și canalizare în localitățile vizate de proiect.</p> <p>Proiectul dat corespunde Strategiei de alimentare cu apă și sanitație (2014-2028), aprobată prin Hotărîrea de Guvern nr. 199 din 20.03.2014. Necăținând la faptul că acest proiect a fost conceput pînă la apelul de proiecte din 2012, la momentul inițierii implementării proiectului din ianuarie 2014, acesta se încadrează în prevederile strategiei aprobate în martie 2014. Strategia prevede asigurarea graduală a accesului la apă sigură și sanitație adecvată pentru toate localitățile și populația Republicii Moldova, contribuind astfel la îmbunătățirea sănătății, demnității și calității vieții și la dezvoltarea economică a țării.</p> <p>Strategia de dezvoltare integrată a raionului Leova pentru anii 2015-2020, aprobată prin Decizia Consiliului raional Leova nr. 4.5 din 25.09.2014, (disponibilă doar în versiune electronică) oferă o direcționare consecventă și clară pe domeniul alimentării cu apă potabilă și servicii canalizare, întru asigurarea accesului populației la servicii îmbunătățite atât calitativ cît și cantitativ. În acest context, a fost folosită metoda de planificare și programare strategică, care implică prioritățile naționale și locale în sectorul cu apă potabilă și servicii canalizare, acestea fiind agreate, stabilite și convenite în mod participativ de către APL de nivelele I și II ale raionului Leova.</p> <p>Concomitent, măsurile din cadrul proiectului respectiv, planificate încă în anul 2012 sunt prevăzute și în Strategiile de dezvoltare socio-economice a localităților, vizate în proiect și ulterior aprobate de Consiliile locale.</p>
<p>În ce măsură conținutul proiectului corespunde necesităților specifice ale grupurilor țintă?</p>	<p>Proiectul vine întru asigurarea și aprovizionarea cu apă potabilă a 7840 locuitori din satele Hănăsenii Noi, Filipeni și Romanovca din r. Leova. Insuficiența surselor de apă potabilă, precum și calitatea apei potabile constituie problema primordială a populației din Regiunea de dezvoltare Sud. Apa potabilă nu întotdeauna corespunde normelor sanitare existente. Apa din multe conducte existente în regiune poate fi folosită doar ca apă tehnică.</p> <p>Prin intermediul proiectului se dorește rezolvarea problemei lipsei de apă potabilă în regiunea respectivă. Apeductul construit în aria de intervenție a proiectului urmează să fie conectat la sistemul de apeduct al Î.M. „Apă - Canal Leova”. În perioada anilor 2013-2014, cu suportul financiar al BERD, au</p>

	<p>fost renovați 18 km de apeduct din sistemul municipal respectiv. Acest fapt permite ca serviciul de aprovizionare cu apă municipal să fie unul de calitate, prestînd apă potabilă consumatorilor non-stop. Astfel, conținutul proiectului corespunde necesităților grupurilor țintă a proiectului care sunt: CR Leova și Apă Canal Leova;</p> <p>Apeductul dat Filipeni-Romanovca corespunde atît necesităților specifice ale grupurilor țintă cît și nevoilor beneficiarilor. Faptul că implementarea acestui proiect de infrastructură a fost inițiată pînă la implementarea proiectului nemijlocit ce ține de magistrala de bază Leova-Iargara, denotă o discordanță de coordonare.</p> <p>La etapa evaluării, proiectul construcției apeductului magistral de bază Leova-Iargara cu suportul financiar al Guvernului Germaniei se află abia la etapa de pregătire a documentației tehnice.</p>
<p>Existența cadrului logic al proiectului și calitatea acestuia, cu alte cuvinte claritatea intervenției logice - în ce măsură activitățile propuse pot duce la materializarea rezultatelor, care, prin urmare, să ducă la atingerea scopurilor proiectului, astfel contribuind la obiectivul general?</p>	<p>Cererea de finanțare a proiectului conține cadrul logic, care întrunește elementele necesare conform Instrucțiunii pentru utilizatori privind înaintarea propunerilor de proiecte pentru finanțare din Fondul național de dezvoltare regională, aprobată prin Decizia CNCDR nr. 4/12 din 23.02.2012.</p> <p>Obiectivul general al proiectului este „Extinderea aprovizionării cu apă potabilă a localităților r-lui Leova”.</p> <p>Obiectivul specific al proiectului este „Construcția apeductului magistral Leova - Hănăseni Noi – Filipeni - Romanovca”. Modul formulării obiectivului specific - Construcția apeductului magistral – nu corespunde tehnicilor de bună practică, acesta se identifică mai mult ca o activitate care cel mult poate avea asigurată finalitatea print-un produs. Se recomandă ca să fie formulat în felul următor: „Asigurarea accesului a 7840 de locuitori la servicii de aprovizionare cu apă potabilă din localitățile: Leova, Hănăseni Noi, Filipeni, Romanovca”.</p> <p>Obiectivul specific respectiv nu indică producerea unor schimbări, care ar arăta sporirea calității apei potabile și a funcționalității serviciului de aprovizionare.</p> <p>Activitățile propuse în cadrul proiectului pot ulterior contribui la materializarea rezultatelor și duce la atingerea scopului proiectului. Totodată, solicitantul nu a ordonat din punct de vedere real logicii construcției apeductelor în r. Leova, cu conectarea la sursa de apă, ceea ce la etapa de evaluare face dificil de concluzionat că activitățile proiectului dat vor contribui la atingerea obiectivului general.</p>
<p>Dacă indicatorii de performanță corespund criteriilor SMART?</p>	<p>Indicatorii propuși atît la nivel de obiectiv general, cît și obiective specifice, rezultate și produse nu corespund în totalitate criteriilor SMART. Indicatorii la nivel de obiective sunt mai mult indicatori la nivel de produs. La fel nu au fost</p>

	<p>specificate valorile inițiale și țintele pe ani ai indicatorilor.</p>
<p>În ce măsură riscurile și ipotezele au fost analizate și luate în considerație? Există oare un mecanism de management al riscurilor?</p>	<p>În cadrul logic au fost menționate 3 riscuri la rubrica presupuneri. Cu toate acestea unele dintre riscurile identificate nu sunt cele mai relevante pentru proiectul dat. În general acestea nu sunt formulate calitativ.</p> <p>Un mecanism de management, inclusiv de monitorizare și evaluare al riscurilor nu există. Pe parcursul implementării proiectului riscurile și ipotezele nu au fost analizate în măsura cuvenită. Responsabilitățile părților pentru managementul riscurilor nu au fost identificate și definite atât la inițierea proiectului, cât și pe parcursul implementării lui.</p>
<p>Au fost introduse careva modificări în cadrul proiectului? Dacă da, în ce măsură acestea au dus la îmbunătățirea acestuia?</p>	<p>Propunerea de proiect „Construcția apeductului magistral Leova - Hănăseni Noi – Filipeni - Romanovca” a fost depusă în cadrul Apelului de propuneri de proiecte pentru finanțare din FNDR din anul 2012. A fost inclus în Documentul unic de program pentru anii 2013-2015, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 933 din 18.12.2012.</p> <p>Implementarea propriu zisă a proiectului a demarat în anul 2014. Între timp, autoritățile satului Hănăsenii Noi au depus cerere de finanțare pentru construcția porțiunii de apeduct care le aparține către Fondul ecologic național. Cererea respectivă a fost acceptată spre finanțare. Din sursele FEN au fost acceptate spre finanțare 3600.00 mii lei, dar au fost alocate mijloace financiare în sumă de 2979,13 mii lei. Astfel, deoarece aria de intervenție a proiectului a fost micșorată, la fel și contribuția din partea FNDR care a rămas doar pentru satele Filipeni și Romanovca.</p> <p>La Construcția apeductului magistral Leova – Filipeni - Romanovca, la etapa de evaluare, a fost contractat operatorul economic SRL „Polimer Gaz Construcții”. Lucrările de construcție a apeductului au fost inițiate în luna iunie 2014. Pe parcursul execuției lucrărilor însă, au fost constatate un șir de abateri în proiectul tehnic care țineau de lipsa în proiect a rețelelor interioare de apeduct și canalizare de pe platformele de amplasare a rezervoarelor din localitățile Filipeni și Romanovca.</p> <p>Concomitent, beneficiarul (CR Leova) a intervenit cu propunerea de a modifica prevederile proiectului pe compartimentul ce ține de construcția rezervoarelor. Astfel s-a decis de a construi rezervoare din beton armat monolit cu un volum de 200 m3 în localitatea Filipeni și rezervoare din fibră de sticlă cu un volum de 50 m3 în localitatea Romanovca.</p> <p>Din cauza necesității de operare a modificărilor în proiect, lucrările de construcție efectuate de operatorul economic SRL „Polimer Gaz Construcții” au stagnat până în luna octombrie 2014.</p> <p>După operarea modificărilor în proiectul de execuție și verificarea repetată a acestuia s-a constatat că valoarea</p>

	<p>lucrărilor adăugătoare depășește cota de 30% admisibile conform legislației naționale. Astfel, au fost excluse din contractul inițial lucrări în valoare de 889.957 lei și incluse lucrări în valoare de 2.865.334 lei.</p> <p>Ca urmare, ADR Sud a organizat o nouă licitație în urma căreia a fost selectat același operator economic SRL „Polimer Gaz Construcții”: lucrările de construcție au demarat la finele lunii august 2015 însă au decurs cu dificultăți semnificative datorită finanțării insuficiente din sursele FNDR.</p> <p>Perioada de execuție a lucrărilor, conform contractului urma să dureze 4 luni, însă din cauza lipsei de finanțare din sursele FNDR lucrările nu au fost finalizate conform graficul propus.</p>
<p>Dacă există un plan de durabilitate ca parte integrală a designului proiectului?</p>	<p>Un plan de durabilitate, parte componentă a proiectului, nu există. În același timp, capitolul VII „Durabilitatea proiectului” din Acordul de parteneriat privind implementarea proiectului, prevede:</p> <p>7.1. În scopul asigurării durabilității proiectului pentru perioada post-implementare, urmează elaborarea, de către beneficiar, a planului de durabilitate pentru o perioadă de cel puțin 1 an de la finisarea proiectului. Planul de durabilitate va include activități și termeni concreți. Planul de durabilitate trebuie să includă activitățile ce vor fi întreprinse atât din partea APL (Beneficiari și Parteneri), cât și întreprinderile specializate, care vor gestiona serviciul după finalizarea proiectului. Este necesar ca planul de durabilitate să fie aprobat la ședința Consiliului local al Beneficiarului și al Partenerilor.</p> <p>7.2. Beneficiarul și Partenerii se angajează să gestioneze responsabil, eficient și durabil produsele obținute din implementarea Proiectului, în interesul consumatorilor și a comunității pe care le reprezintă.</p> <p>7.3. Beneficiarul și Partenerii sunt responsabili de respectarea legislației ecologice în procesul întreținerii, exploatării și renovării infrastructurii de apeduct, creat în rezultatul implementării Proiectului.</p> <p>Conform cererii de finanțare, beneficiarul și partenerii acestuia, se obligă să asigure durabilitatea proiectului prin monitorizarea permanentă a sistemului de apeduct construit. Managementul sistemului de apeduct urma să fie asigurat de S.A. „Apa - Canal Leova”, care va dezvolta capacitățile cadrelor antrenate în domeniul respectiv în continuu.</p>
<p>2. Eficiența</p>	
<p>Disponibilitatea resurselor necesare și modul de utilizare a acestora?</p>	<p>Costul total al proiectului, conform cererii de finanțare depuse în cadrul apelului de propuneri de proiecte, constituia cca 10 143, 6 mii lei, din care 9 983,1 mii lei, aplicantul solicita de la FNDR.</p> <p>Totodată atât potrivit cererii de finanțare, cât și potrivit</p>

	<p>Acordului de parteneriat pentru implementarea proiectului, aplicantul își asumă obligațiunea de a veni cu contribuția proprie de cca 160,5 mii lei (ceea ce constituia aproximativ 1,59%). Iar datorită faptului că segmentul de apeduct pentru satul Hănăsenii Noi cu o lungime de 5,7 km, costul căruia constituie cca 3,6 mil. lei, a fost acceptat spre finanțare din Fondul ecologic național, costul proiectului supus evaluării a fost diminuat pînă la 5 575,77 mii lei.</p> <p>În cadrul documentelor analizate nu au fost prezentate copiile documentației tehnice a proiectului, documentație care a fost elaborată din mijloacele financiare ale beneficiarului, respectiv echipa de evaluare nu s-a putut pronunța pe marginea costului acesteia.</p> <p>Lucrările de construcție în cadrul proiectului au fost asigurate cu mijloace financiare din surse FNDR- suma de 3001,18 mii lei, suportul Ambasadei Poloniei în valoare de 1796,05 mii lei. Pentru construcția rețelei Leova-Hănăsenii Noi au fost alocate mijloace financiare din FEN în sumă de 2979,13 mii lei, din total acceptate spre finanțare 3600.00 mii lei,</p> <p>Pe parcursul perioadei de implementare 2014-2015 din FNDR a fost valorificată suma de 3001,18 mii lei.</p> <p>La etapa de evaluare a proiectului, aplicantul și partenerii săi nu au alocat contribuția financiară proprie.</p> <p>La etapa de evaluare nu se atestă datorii față de operatorul economic pentru lucrările și serviciile prestate.</p>
<p>Respectarea implementării activităților în conformitate cu planul de activitate propus?</p>	<p>Activitățile propuse în planul de implementare nu sunt respectate deoarece un șir de modificări esențiale au avut loc asupra proiectului dat.</p> <p>Conform cererii de finanțare, durata de implementare a proiectului era stabilită de 24 luni.</p> <p>Implementarea proiectului a demarat în luna ianuarie anul 2014. În perioada respectivă fiind elaborat doar proiectul de execuție, din mijloacele financiare ale beneficiarului. Costul acesteia nu este specificat.</p> <p>În luna mai 2014 au fost inițiate lucrările de construcție - montaj. Deoarece proiectul adițional depășea bugetul, a fost organizată o nouă licitație, astfel, în august 2015 au fost reluate lucrările.</p> <p>Totodată, analizînd planul de implementare, se observă că activitățile propuse au început cu întârziere, termenii de realizare depășind cei stabiliți. De asemenea, termenii respectivi au suferit modificări după încheierea contractelor de antrepriză.</p> <p>Lucrările de construcție - montaj au fost efectuate cu abateri de la graficul de implementare. Durata de execuție a lucrărilor de construcție-montaj a apeductului magistral Leova - Hănăsenii –</p>

	<p>Noi – Filipeni - Romanovca a suportat mai multe modificări.</p> <p>Astfel, contractul de antrepriză nr.6/L/14 din 27 mai 2014, încheiat cu SRL ”Polimer Gaz Construcții”, conform contractului de antrepriză antreprenorul și-a asumat responsabilitatea de a finaliza lucrările într-o perioadă de 7 luni calendaristice, termenul prelungit în consecința modificărilor efectuate în documentația de proiect.</p> <p>Ulterior, a fost încheiat acordul adițional nr.1 din 13.03.2015, la contractul de antrepriză nr. 6/L/14 din data de 13 martie 2015, în consecința modificărilor efectuate în documentația de proiect, termenul de execuție a lucrărilor a fost prelungit pînă la 01.07.2015.</p> <p>În același timp, a fost încheiat acordul adițional nr.2 din 13.03.2015, deoarece pe parcursul implementării proiectului, au fost identificate abateri în proiectul tehnic, care au dus la modificări semnificative a documentației de proiect și au generat o micșorare a costurilor proiectului în valoare de 889 957 lei.</p> <p>În scopul modificării contractului de antrepriză nr. 6/L/14 din data de 27 mai 2015, în consecința modificărilor efectuate în documentația de proiect, a fost încheiat acordul adițional nr.3 din 01.07.2015. Termenul limită de execuție a lucrărilor contractate este pînă la 01 noiembrie 2015.</p>
<p>Produsele de proiect - cantitatea și calitatea acestora?</p>	<p>Produsele preconizate conform cererii de finanțare și Matricei cadrului logic sunt următoarele:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Stație de pompare (SP)- 2 unități cu capacitatea de pompare min. 183/h; 2) Încăperi auxiliare –2 SP x 3 unități; 3) Drum de acces – 870 m; 4) Rezervoare de apă - 6 unități, pentru cumulare și repompare, respectiv 2 unități x 150 m³, 2 unități x 200 m³, 2 unități x 50 m³; 5) Conducte magistrale din or. Leova spre c. Hănăsenii – Noi, Filipeni, Romanovca cu lungimea de – 17790 m; 6) Materiale informative – 3 bannere, panouri, 1500 pliante/broșuri. <p>În cadrul proiectului au fost realizate lucrări de construcție-montaj din surse FNDR - 8,987 km de sistem magistral de aprovizionare cu apă potabilă pentru deservirea a 3807 locuitori ai localităților Filipeni și Romanovca.</p> <p>Informația referitor la procesul de implementare a proiectului a fost permanent plasată pe pagina web afit a ADR Sud cît și în alte surse de informație locale și naționale.</p> <p>La momentul efectuării misiunii de evaluare a impactului proiectului au fost inițiate lucrările de construcție a rezervoarelor cu V 200 m³.</p> <p>La obiect a fost instalat panoul informativ, în care era indicată</p>

	sursa de finanțare a lucrărilor de reparație, operatorul economic și beneficiarul proiectului.
3. Eficacitatea (Rezultativitatea)	
Care sunt rezultatele obținute până în prezent?	<p>La momentul evaluării nici un rezultat nu este atins deoarece proiectul se află în etapa de implementare.</p> <p>Conform rezultatelor planificate în cererea de finanțare a fost preconizat de a fi obținute următoarele rezultate:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Asigurarea cu apă potabilă a localităților țintă creînd premise pentru extinderea serviciului în localitățile partenere - în localitățile ținta se constituie 3 filiale; b) Rezervoare de asigurare cu apă construite – 6 unități; c) Acces liber către SP –Filipeni - drum construit; d) Zona de protecție pentru mediu - amenajat; e) Dezvoltarea calității serviciului de apă și canalizare; f) Stoparea crizei de apă potabilă în localitățile beneficiare; g) Dezvoltarea sectorului agricol și agroturismului în urma cărui se poate obține venit; h) Scăderea costurilor pentru consum de apă datorită cheltuielilor mai mici la întreținere; i) Îmbunătățirea condițiilor de aprovizionare cu apă potabilă în localitățile implicate – circa 17 318 locuitori, (populația din satele implicate în proiect și populația orașului Leova); j) Crearea de noi locuri de muncă – circa 24 locuri. <p>La momentul evaluării, deoarece proiectul se afla în implementare, atestăm că aceste rezultate deocamdată nu au fost atinse.</p>
Dacă toate grupurile țintă au acces la / pot utiliza rezultatele / serviciile proiectului?	<p>Grupurile țintă constituie APL nivel I și II (Consiliul raional Leova, s. Hănășenii Noi, s. Filipeni, și s. Romanovca) inclusiv și operatorul Apă Canal Leova; Iar beneficiarii finali - 7840 locuitori din s. Hănășenii Noi, s. Filipeni, și s. Romanovca.</p> <p>La momentul evaluării impactului proiectului rezultatele nu sunt definitivare, iar serviciile preconizate deocamdată nu există, atît grupurile țintă cît și beneficiarii finali nu pot utiliza rezultatele și serviciile proiectului.</p> <p>Din discuțiile cu beneficiarii finali, s-a confirmat că aceștia sunt cointeresați în implementarea proiectului și demararea funcționării serviciului de aprovizionare cu apă.</p>
Schimbările calitative majore produse de rezultatele proiectului?	<p>Careva schimbări calitative majore în cadrul proiectului nu au fost obținute.</p> <p>La etapa de evaluare a impactului proiectului lucrările de construcție erau în proces de execuție. Respectiv rezultatele planificate ale proiectului nu au putut fi evaluate.</p> <p>Reieșind din situația existentă, este imposibil de constatat că</p>
Contribuția rezultatelor la atingerea scopurilor (sau a obiectivelor specifice) ale	

proiectului?	<p>rezultatele vor contribui la rezolvarea problemei stringente de lipsă de apă potabilă din teritoriu.</p> <p>În consecință, eficacitatea proiectului sau probabilitatea atingerii depline a rezultatelor preconizate, și, prin urmare, a obiectivelor specifice stabilite, va depinde, în mare măsură de îndeplinirea cu succes a sarcinilor planificate.</p>
4. Impactul	
<p>Care este impactul global al proiectului deja observat și cel potențial?</p> <p>Contribuția proiectului la atingerea obiectivului general?</p>	<p>Existența apei potabile va contribui la dezvoltarea economică a regiunii. Atractivitatea localităților rurale va face posibilă îmbunătățirea climatului investițional al acestuia, astfel vor fi create oportunități pentru crearea de noi întreprinderi și locuri noi de muncă.</p> <p>Proiectul va contribui la obiectivul general propus și anume „Asigurarea accesului la apă potabilă a localității”, în cazul în care pe parcursul următoarei etape vor fi identificate surse financiare pentru construcția rețelelor interioare în localitățile vizate de proiect inclusiv va fi implementat cu succes proiectul de construcție a magistralei de bază Leova-Iargara.</p>
<p>Factorii externi eventuali, ce ar putea pune în pericol impactul direct?</p> <p>Care sunt efectele globale directe și indirecte, potențiale și/sau deja manifestate, sub aspect pozitiv sau negativ?</p>	<p>Factorii externi principali derivă din afilierea la sursa de apă, și anume rețeaua magistrală de apeduct Leova-Iargara prin care va fi transportată apa din râul Prut la localitățile beneficiare. Astfel, dacă nu va fi implementat cu succes proiectul „Apeductul magistral Leova-Iargara” la care va fi conectată rețeaua de apeduct magistral Leova – Filipeni – Romanovca, proiectul va stagna din lipsa sursei de apă.</p> <p>De asemenea, lipsa sursei de alimentare cu apă va staționa implementarea proiectului întru atingerea obiectivului general și va duce la uzura prin neutilizare a utilajului instalat, acesta pierzând din capacitatea normală de exploatare.</p> <p>Implementarea cu succes a proiectului va contribui la creșterea nivelului de trai a populației din regiunea respectivă.</p>
5. Durabilitatea	
<p>Durabilitatea financiară a rezultatelor proiectului (dacă sunt prevăzute / alocate resursele necesare pentru menținere?)</p>	<p>Durabilitatea financiară a proiectului va fi asigurată de solicitant și parteneri prin paza și întreținerea, monitorizarea permanentă a sistemului modern de aprovizionare cu apă.</p> <p>Managementul serviciului creat va fi asigurat de S.A. „Apă Canal Leova” care va dezvolta cadrele antrenate în domeniul respectiv prin instruirea lor continuă și echilibrată în vederea obținerii unei durabilități cât mai îndelungate și productive.</p> <p>S.A. „Apă Canal Leova” de comun acord cu partenerii în urma ședințelor de informare cu localnicii vor stabili un cost optim pentru serviciile prestate, care va constitui și sursa de întreținere – asigurare a durabilității și continuității investiției realizate.</p> <p>Pe de altă parte sensibilizarea populației din localitățile descrise va constitui un factor important, după conectarea la sistem</p>

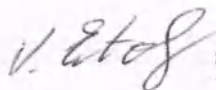
	<p>evaluarea gradului lor de satisfacție prin chestionar va permite determinarea factorilor de evidență în domeniul sustenabilității, acesta fiind un instrument de evaluare a posibilelor riscuri, în care partenerii cât și prestatorul ar trebui să le evite.</p> <p>Un element indispensabil pentru asigurarea durabilității ține de necesitatea identificării mijloacelor financiare pentru construcția rețelelor interioare în localitățile vizate de proiect. Actual, APL au elaborate doar proiectele tehnice pentru construcția acestor rețele, nefiind acoperite cu resurse financiare.</p>
<p>Asumarea responsabilității beneficiarilor față de rezultatele obținute?</p>	<p>Concomitent, în teritoriul fiecărei primării partenere în proiect, S.A. „Apă Canal Leova” din surse proprii inclusiv cu suportul APL-urilor va crea filiale prin intermediul cărora vor asigura colectarea plăților și buna funcționare a sistemului în primăriile partenere Hănăsenii Noi, Romanovca, după constituirea sistemului intern ale acestora.</p>
<p>Existența cadrului de politici adecvat pentru menținerea corespunzătoare a rezultatelor proiectului?</p>	<p>Cadrul de politici existent este favorabil pentru implementarea proiectului și anume Strategia de dezvoltare integrată a r. Leova pentru anii 2015-2020, aprobată prin Decizia Consiliului raional Leova nr. 4.5 din 25.09.2014.</p> <p>Astfel, Strategia de Dezvoltare Regională Sud, la Prioritatea 1 reabilitarea infrastructurii fizice, prevede reabilitarea, modernizarea și extinderea sistemelor de aprovizionare cu apă și canalizare.</p> <p>S.A. „Apă Canal Leova” activează în baza statutului și regulamentului de funcționare și organizare. Întru crearea condițiilor decente de trai pentru populație, este vital consolidarea unui management eficient al întreprinderii. Autoritățile competente vor aproba tarifele pentru prestarea serviciilor în baza calculelor efectuate de către întreprinderea municipală.</p> <p>Este important ca quantumul tarifelor să fie stabilit potrivit cheltuielilor reale pentru funcționarea eficientă și dezvoltarea întreprinderii.</p>
<p>Existența capacităților instituționale și manageriale pentru asigurarea durabilității rezultatelor?</p>	<p>Bunurile generate în cadrul proiectului vor fi preluate de către S.A. „Apă Canal Leova”.</p> <p>În cadrul întreprinderii activează 64 lucrători, iar capacitatea de aprovizionare cu apă a locuitorilor regiunii este de 8000 m³/zi, la ziua de azi se utilizează doar 1000 m³/zi din capacitatea disponibilă. De asemenea, anual către BERD sunt rambursați câte 1,5 mln lei.</p> <p>Antreprenorul, S.A. „Apă Canal Leova” va asigura funcționalitatea sistemului de alimentare cu apă din cadrul proiectului.</p> <p>Pentru buna funcționare a serviciului este necesar ca personalul antrenat să fie instruit în vederea exploatării utilajului nou. Întreprinderea, în comun cu autoritățile locale să precaute</p>

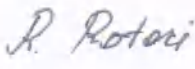
	<p>soluții de funcționare adecvată și dezvoltare permanentă a serviciului.</p> <p>De asemenea este necesar de procurat tehnica specializată întru funcționalitatea serviciului.</p>
6. Aspectele tematice	
<p>6.1 <u>Respectarea egalității genurilor:</u></p> <p>Dacă interesele practice, ce țin de respectarea egalității între genuri, au fost luate în considerație în cadrul proiectului?</p>	<p>În general egalitatea de gen, în mod direct, nu este abordată de proiect, acesta vizând ambele părți. Beneficiari a sistemului de aprovizionare cu apă potabilă vor fi atât bărbați, cât și femei.</p> <p>Prin construirea sistemului de aprovizionare cu apă potabilă, în baza proiectului tehnic deja existent, va contribui la ameliorarea situației în localitățile vizate în proiect, astfel, îmbunătățind condițiile de viață pentru toată populația.</p> <p>La etapa de evaluare, nu existau careva produse sau rezultate ale proiectului, în baza cărora ar fi posibil de apreciat respectarea pe viitor a principiilor de incluziune socială, fiind făcută doar o parte din lucrările planificate pentru întregul proiect.</p>
<p>6.2 <u>Respectarea necesităților privind protecția mediului:</u></p> <p>- Dacă aspectele ecologice au fost analizate în modul corespunzător la etapa de elaborare a proiectului?</p> <p>- Influența proiectului asupra stării mediului pozitivă sau negativă și măsurile prevăzute pentru ameliorarea acestora?</p>	<p>Cererea de finanțare prevede asigurarea sistemului de aprovizionare cu apă și nu prevede o sistemă de canalizare.</p> <p>În cererea de finanțare nu au fost analizate aspectele ecologice ale proiectului dat. Pe termen lung dacă nu vor fi identificate resurse pentru construirea de sisteme de canalizare acest proiect riscă să aibă un impact negativ asupra stării mediului deoarece lipsa rețelei de canalizare și a stațiilor de tratare a apelor uzate prin contaminarea apelor de suprafață și a celor subterane va duce la poluarea mediului.</p>
<p>6.3 <u>Gradul de afiliere la practicile de bună guvernare:</u></p> <p>- Dacă da, atunci cum? Dacă nu, atunci de ce?</p> <p>- Transparența și regularitatea raportării financiare și de performanță; existența unui sistem adecvat de monitorizare internă?</p> <p>- Respectarea principiului de incluziune socială?</p>	<p>La etapa de evaluare a proiectului a fost dificil de estimat gradul de asigurare a unei bune guvernări pe parcursul implementării acestui proiect. Nu s-a observat o participare activă și o responsabilitate față de obligațiunile asumate în Cererea de finanțare din partea tuturor părților interesate pentru implementarea proiectului.</p> <p>Procesul de implementare și monitorizare a proiectului cu regularitate se publică pe pagina web a ADR Sud.</p> <p>La fel ADR Sud, în baza Metodologiei de monitorizare și evaluare a măsurilor de susținere a dezvoltării regionale, aprobată prin ordinul MDRC, prezintă trimestrial rapoarte către MDRC privind procesul de implementare și utilizare a mijloacelor financiare în cadrul proiectului. Informația respectivă de asemenea este prezentată Consiliului regional pentru dezvoltare Sud și Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale (CNCDR).</p>
6.4 <u>Respectarea Drepturilor</u>	Proiectul prevede implementarea unor activități legate de promovarea drepturilor omului. Obiectivul general al

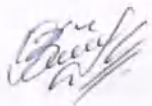
<p>Omului:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dacă proiectul contribuie activ la promovarea drepturilor omului? - Dacă s-a făcut analiza referitor la grupurile țintă care au (avut) de câștigat sau de pierdut? 	<p>proiectului, care este „Extinderea aprovizionării cu apă potabilă a localităților raionului Leova”, contribuie la respectarea dreptului fiecărui cetățean al țării la ocrotirea sănătății și a unui mediu înconjurător sănătos, garantat conform articolelor 36 și 37 din Constituția RM.</p> <p>La momentul evaluării, nu au fost atinse careva rezultate. Interesele grupurilor țintă nu sunt realizate. În cazul în care în cadrul proiectului vor fi atinse toate rezultatele preconizate, grupurile țintă vor beneficia de sistemul de aprovizionare cu apă potabilă.</p>
<p>Concluzii :</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Proiectul este relevant și tinde să aibă un impact regional, reieșind din faptul că efectele scontate sunt de durată și se vor răsfrînge pe un spațiu destul de vast. 2. Lipsa unei mediatizări eficiente continue, precum și conștientizării populației poate pune în pericol eficiența și eficacitatea proiectului, deoarece costurile operaționale pentru întreținerea sistemului de alimentare cu apă potabilă sunt destul de mari. 3. Impactul principal al rezultatelor preconizate ține de schimbarea calitativă a condițiilor de viață și stării sănătății populației, prin aprovizionarea cu apă potabilă. 4. Durabilitatea proiectului va depinde de capacitatea factorilor de decizie de a atrage resurse financiare și de a adopta tarife economice fezabile. 5. Persistă un pericol ecologic pe termen lung deoarece la moment nu sunt identificate surse financiare pentru construirea sistemului de canalizare pentru evacuarea apelor reziduale. 6. Documentația de proiect a fost elaborată necalitativ și cu mari abateri. Toate acestea au făcut ca atât planul de implementare cât și bugetul să sufere schimbări majore. Respectiv proiectul dat trebuia implementat în tandem cu proiectul Leova-Iargara, ca un subproiect al acestui proiect regional, asigurând o planificare mai calitativă a documentației tehnice. 7. Principiu de finanțare din diferite surse a activităților din matricea cadrului logic, duce la complicarea coordonării și lipsa de sinergie dintre activități ceea ce poate duce la târăgănarea și chiar neimplementarea unora din activitățile planificate. Segmentul finanțat de către FEN la fel trebuie M&E de către ADR Sud deoarece poate asigura armonizarea unui mare proiect regional. Viziune pe care FEN nu o poate asigura deoarece implementează un proiect local. 8. Cel mai mare potențial risc al acestui proiect ține de succesul implementării proiectului Leova-Iargara finanțat din sursele GIZ, separat proiectul „Construcția apeductului magistral Leova - Hănășeni Noi-Filipeni - Romanovca” nu are durabilitate.
<p>Recomandări cheie (în ordinea gradului de importanță):</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ADR Sud va: <ul style="list-style-type: none"> - monitoriza lucrările de construcție a sistemului de aprovizionare cu apă în așa mod ca recepția finală a acestora să fie efectuată în termenii stabiliți de contract; - monitoriza mersul activităților pe segmentul finanțat din FEN pentru a facilita coordonarea și sinergia proiectului la nivel regional; - organiza într-un mod operativ transmiterea obiectului beneficiarului după recepția finală a lucrărilor; - monitoriza perioada de post implementare a rezultatelor proiectului în baza rapoartelor de asigurare a durabilității, prezentate de către beneficiar. 2. APL în colaborare cu S.A. „Apă Canal Leova” vor:

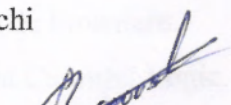
- identifica sursele financiare necesare pentru menținerea activității întreprinderii și vor găsi soluții de impunere a rău-platnicilor serviciilor de aprovizionare cu apă potabilă să achite plata pentru volumul de apă potabilă utilizat;
- aproba tarife echitabile pentru serviciile de aprovizionare cu apă potabilă, ținând cont de cheltuielile operaționale ale întreprinderii de gestionare a serviciilor;
- după obținerea bunurilor generate în cadrul proiectului, vor elabora planul de asigurare a durabilității rezultatelor proiectului și vor prezenta ADR Sud rapoarte referitor la realizarea acestuia.
- APL vor întreprinde măsuri pentru identificarea finanțării lucrărilor de construcție a rețelelor interioare pentru localitățile cuprinse în proiect.
- APL va întreprinde masuri de atragere a surselor financiare pentru lucrările de construcție a sistemului de canalizare.
- APL Hănăsenii Noi va asigura accesul la informațiile necesare pentru ADR Sud în contextul încadrării porțiunii Hănăsenii Noi în proiectului regional.

Raportori:

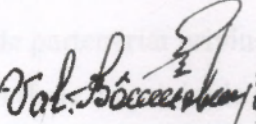
Violeta Evtodienco șef Secție Statistică Regională,
Direcția generală dezvoltare regională, Ministerul Dezvoltării
Regionale și Construcțiilor

Rodica Rotari specialist principal Secția statistică regională,
Direcția generală dezvoltare regională, Ministerul Dezvoltării
Regionale și Construcțiilor

Victoria Ostap specialist principal Secția statistică regională,
Direcția generală dezvoltare regională, Ministerul Dezvoltării
Regionale și Construcțiilor

Vasile Brașovschi consultant Național în Monitorizarea bazată pe rezultate și
Evaluare, Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei
(GIZ)

Supervizor:

Valerian Bînzaru șef Direcție generală dezvoltare regională, Ministerul
Dezvoltării Regionale și Construcțiilor